

El poder de la Generalitat per posar ordre i donar seguretat

written by Llorenç Prats | 28 d'octubre de 2022

Els referents institucionals són imprescindibles, explica el net d'un detingut a la txeca del carrer Sant Elies de Barcelona el 1936. També diu que com a bon català no pot entendre com es van cometre tantes atrocitats en aquell espai del convent de les Clarisses, que avui és la parròquia de Santa Agnès. En el soterrani de la nau principal, hom encara hi pot descobrir els vestigis del que va ser aquell centre de detenció, on s'hi va torturar i assassinar moltes persones catalanes de bon fer. I no fa tant!

La parròquia de Sant Agnès neix de la capella del convent esmentat, el qual del 1936 al 39 va ser requisat per la FAI per poder-hi establir el centre d'operacions repressives. La memòria republicana contra el cop d'estat dels militars espanyols té un deute de justícia envers aquestes dures pràctiques. S'havia dit que molts cossos de civils torturats i assassinats no arribaven al dipòsit de l'Hospital Clínic perquè els porcs de les corts que tenia el convent se'ls havien cruspit.

L'església, paraula que en grec significa assemblea popular, ha intentat girar plana d'aquesta trista història. El 1953, quan per fi el bisbat de Barcelona va adquirir el ple domini de la capella del convent, ho va argumentar com a lloc a preservar ja que s'hi "van torturar i assassinar milers de sacerdots, religiosos i laics exemplars, entre ells el bisbe màrtir de Barcelona doctor Manuel Irurita Almandoz", amb una visió parcial del sofriment humà més enllà de qualsevol convicció religiosa.

Avui, després de consultar-ho, grups de joves s'apleguen en aquestes instal·lacions tot desconeixent, absolutament, el llegat històric que els hi havien de transmetre unes parets i un recinte que aquest país necessita per reeixir. És a dir, institucions fortes que impedeixin activitats descontrolades portades pel fanatisme de persones encegades, assegura un dels nets dels supervivents de la txeca de sant Elies.

En acabar la guerra civil a Barcelona el 26 de gener de 1939, aquest indret va anar abandonant el seu ús, i les noves "txeques" serien en naus industrials del Poble Nou o en edificis de la muntanya de Montjuïc. I en ambdós casos, l'objectiu era el mateix, obtenir confessions amb informació sobre les activitats de l'enemic, a fi de poder imposar-se tot liquidant qualsevol forma de resistència.

El net de l'encapçalament apunta una qüestió clau, que per simple no és menys important. Els crims de sant Elies, com demostra l'episodi dels porcs, era un exercici descontrolat i forassenyat de totes totes; la repressió posterior a 1939, un exercici premeditat i calculat d'aniquilació del nou estat espanyol emergent envers aquest país, la cultura i el republicanisme. Ell, segons comenta, ho ha viscut en carn pròpia durant els llargs anys de la postguerra i encara ara, en forma de sentiments d'inferioritat i multitud de complexos. Diu "visc retirat però turmentat".